

Collegevoorstel

Onderwerp	: Voorgenomen besluit locatiekeuze asielopvang
Zaaknummer	: 1272631
Portefeuillehouder	: Wethouder Bikker
Publicatieniveau	: Openbaar
Behandelend ambtenaar	: Fay Hakkesteegt en Menno Keller

Het college van Molenlanden besluit:

- 1 Een gedeelte van perceel BKG00-E-794 aan de Melkweg, Bleskensgraaf, en een gedeelte van perceel HBL00-D-829 aan de Beemdweg, Hoogblokland, voorlopig aan te wijzen als tijdelijke opvanglocatie voor asielzoekers (10-15 jaar), waarbij het totaal aantal asielzoekers op beide locaties gezamenlijk niet meer bedraagt dan de Spreidingswetopgave (in 2026 254 asielzoekers), met een maximum van 125 asielzoekers aan de Melkweg en een maximum van 150 asielzoekers aan de Beemdweg, en deze locaties aan te bieden aan het COA.
- 2 De gemeenteraad met een raadsinformatiebrief hierover te informeren en zo de mogelijkheid te bieden op de voorgenomen locaties wensen en bedenkingen mee te geven.

Inleiding

De druk op asielopvang blijft in Nederland onverminderd groot. Er is al jaren een gebrek aan voldoende opvangplekken voor asielzoekers in Nederland waardoor mensen langer in het aanmeldcentrum in Ter Apel moeten verblijven dan de bedoeling is en opvanglocaties overvol raken. Daarnaast wordt gezocht naar manieren om asielzoekers onder betere leefomstandigheden op te vangen op beter betaalbare locaties. Sinds 1 februari 2024 hebben gemeenten een wettelijke taak om opvangplekken voor asielzoekers te realiseren. Gemeente Molenlanden ziet het als verantwoordelijkheid én morele plicht om bij te dragen aan de opvang van asielzoekers.

Proces en totstandkoming shortlist

In september 2025 stelde de gemeenteraad kaders vast voor de zoektocht naar en beoordeling van locaties voor asielopvang. Deze zoektocht en beoordeling van locaties zijn vervolgens uitgevoerd door het college. In februari 2026 heeft de gemeenteraad vastgesteld dat de beoordeling van het college juist is uitgevoerd en ingestemd met het uitvoeren van vervolgonderzoek naar de vier geselecteerde locaties. Daarbij heeft de raad het college opgeroepen de shortlist uit te breiden met minimaal twee aanvullende locaties.

Op 19 mei 2026 heeft het college de nieuwe shortlist van zeven locaties vastgesteld. Vervolgens zijn twee locaties in Arkel (Parallelweg en Vlietskade 1072), van de shortlist verwijderd, omdat tussentijds bleek dat deze locaties niet haalbaar zijn als tijdelijke opvanglocatie. Deze twee locaties maken daarom geen onderdeel meer uit van dit voorstel en bijlagen. Het vervolgonderzoek naar de resterende vijf locaties is inmiddels afgerond.

Uitkomst en vervolg

Tijdens de raadsvergadering van 24 februari 2026 heeft de gemeenteraad het college opgeroepen om in de nieuwe uitvraag en beoordeling expliciet ook locaties met ruimte voor 250 asielzoekers te betrekken. Daarbij dient het college uit te gaan van maximaal 125 plekken per opvanglocatie bij locaties binnen of tegen BSD en maximaal 250 plekken bij locaties buiten BSD. Dit onderscheid is zichtbaar in de shortlist. Zoals verder uitgewerkt in bijlage 1, zijn sommige locaties geschikt voor 125 asielzoekers en andere voor 250 asielzoekers.

Uit dit voorstel blijkt dat de locaties aan de Melkweg (Bleskensgraaf) en de Beemdweg (Hoogblokland) als meest geschikt naar voren komen als tijdelijke opvanglocatie en samen de best passende invulling van de Spreidingswetopgave geven.

Met dit voorstel neemt het college een voorgenomen besluit, waarna de gemeenteraad formeel om wensen en bedenkingen op dit besluit wordt gevraagd. Zo komen we zorgvuldig tot een objectieve keuze voor tijdelijke opvanglocaties voor asielzoekers.

Eerdere besluiten

- Motie Betrekken inwoners bij opvanglocaties asielzoekers en vluchtelingen
- Raadsbesluit Criteria locatiekeuze asielopvang december 2023
- Raadsmemo Herzien criteria locatiekeuze asielopvang
- Brief gemeenteraad aan college (7 april 2025) herzien criteria opvanglocaties Molenlanden
- Raadsvoorstel Uitwerking aanpak asielopgave
- Raadsinformatiebrief Uitwerking vervolgstappen aanpak asielopgave
- Raadsvoorstel Toetsing locaties asielopvang
- Collegevoorstel Vaststellen nieuwe shortlist locaties asielopvang
- Raadsinformatiebrief Voortgang asiel

Beoogd effect

Het doel van het voorstel is te komen tot een definitieve locatiekeuze voor asielopvang. Daarmee wordt invulling gegeven aan de Spreidingswetopgave en voldoet de gemeente aan haar morele verplichting. Eerst wordt een voorgenomen besluit genomen, waarna de gemeenteraad in de gelegenheid wordt gesteld wensen en bedenkingen kenbaar te maken.

Argumenten

1.1 Een gedeelte van perceel BKG00-E-974 aan de Melkweg, Bleskensgraaf, en perceel HBL00-D-829 aan de Beemdweg, Hoogblokland, zijn het meest geschikt als tijdelijke opvanglocaties die gezamenlijk voorzien in de Spreidingswetopgave (in 2026 254 asielzoekers)

Alle locaties van de shortlist sluiten voor een groot deel aan op de criteria die de gemeenteraad heeft vastgesteld en komen daarmee in basis in aanmerking als tijdelijke opvanglocatie voor asielzoekers. Er zijn echter verschillen tussen de locaties op het gebied van aansluiting op de criteria en haalbaarheid. Bijlage 1 werkt per locatie de haalbaarheid en geschiktheid uit. Hieruit trekken we de conclusie dat een gedeelte van perceel BKG00-E-974 aan de Melkweg, Bleskensgraaf, en Perceel HBL00-D-829 aan de Beemdweg, Hoogblokland, het meest geschikt zijn als tijdelijke opvanglocatie met maximaal 125 asielzoekers aan de Melkweg en maximaal 150 asielzoekers aan de Beemdweg.

De locatie aan de Melkweg onderscheidt zich door de ligging in het buitengebied, afstand tot woningen en goede bereikbaarheid, gecombineerd met beperkte milieukundige belemmeringen en relatief eenvoudig te realiseren nutsvoorzieningen. De locatie aan de Beemdweg is eveneens geschikt door de omvang, ligging buiten de kern, afstand tot bebouwing, goede OV-bereikbaarheid en te realiseren nutsvoorzieningen. Hoewel er aandachtspunten zijn, zijn hiervoor maatregelen te treffen. In vergelijking met andere locaties scoort deze plek middelhoog, maar omdat slechts één locatie per dorp mogelijk is en de alternatieven in Bleskensgraaf afvallen, is dit de meest logische tweede locatie.

Deze conclusie is gebaseerd op een afweging van de onderzoeken van het COA en de gemeente en de moties van de gemeenteraad van 24 februari jl.

1.2. Het vervolgonderzoek is uitgevoerd conform de door de gemeenteraad vastgestelde kaders en processtappen

De gemeenteraad heeft op 23 september 2025 het proces en de criteria voor het komen tot asielopvang vastgesteld. Deze kaders zijn gevolgd bij de totstandkoming van dit voorgenomen besluit. Op 24 februari 2026 heeft de gemeenteraad vastgesteld dat kon

worden overgegaan tot vervolgonderzoek naar de vier voorgelegde locaties. Daarbij is ook besloten dat minimaal twee locaties aan dit vervolgonderzoek moesten worden toegevoegd.

Het college heeft vervolgens op 19 mei 2026 de nieuwe shortlist van zeven locaties vastgesteld en inwoners en gemeenteraad hierover geïnformeerd. Twee locaties in Arkel (Parallelweg en Vlietskade 1072) zijn vervolgens van de shortlist verwijderd, omdat tussentijds bleek dat deze locaties niet haalbaar zijn als tijdelijke opvanglocatie. Op basis van het afgeronde onderzoek naar de resterende locaties ligt nu dit voorgenomen besluit voor.

Het vervolgonderzoek is uitgevoerd door zowel het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) als de gemeente. Het COA deed in het voorstadium slechts een korte toetsing op haalbaarheid. In het vervolgonderzoek heeft het COA de locaties verder onderzocht en beoordeeld. Daarbij is gefocust op de terreinen techniek, financiën, leefomgeving en organisatie. Een definitieve haalbaarheidsbeoordeling door het COA volgt na het definitief ter beschikking stellen van locaties. Ook de gemeente heeft verder onderzocht en hierbij gefocust op de terreinen beheer buitenruimte, leefomgeving (ruimtelijke zaken, milieu, grondzaken en vergunningen) en financiën.

Naast dit vervolgonderzoek is blijvend contact geweest met inwoners via persoonlijke gesprekken, telefonisch en/of mailcontact.

1.3 Twee locaties sluiten beter aan bij de voorkeuren van de gemeenteraad.

Uit het onderzoek (bijlage 1) blijkt dat zowel twee locaties van elk circa 125 asielzoekers als één locatie voor circa 250 asielzoekers haalbaar zijn. Na de inwonersbijeenkomsten begin 2026 heeft de gemeenteraad aangegeven dat ook de mogelijkheid van opvang van 250 asielzoekers op één locatie in het buitengebied opengehouden moet worden. Het voorkeursscenario bleef ook na deze toevoeging 75 tot 125 asielzoekers per locatie.

Het realiseren van twee locaties draagt bij aan een betere spreiding binnen de gemeente en sluit daarmee beter aan bij deze uitgangspunten. Locaties van ongeveer 125 asielzoekers hebben minder impact op kleine kernen dan één grote locatie van ongeveer 250 asielzoekers.

Om die reden is gekozen voor twee locaties met een gezamenlijke omvang die aansluit op de Spreidingswetopgave, waarbij het totaal aantal asielzoekers op beide locaties gezamenlijk niet meer bedraagt dan de omvang van deze opgave. Door te werken met een maximum per locatie – 125 asielzoekers aan de Melkweg en 150 aan de Beemdweg – wordt enige flexibiliteit in de verdeling tussen beide locaties geboden en ontstaat ruimte om de opvang op een passende manier te verdelen. Het hogere maximum voor de Beemdweg wordt daarbij als passend beschouwd, gezien de ruimtelijke kenmerken van deze locatie.

1.4 Met deze locaties voldoen we aan de Spreidingswetopgave.

De Spreidingswetopgave verplicht onze gemeente om 254 asielzoekers op te vangen, waarvan 16 AMV (Alleenstaande Minderjarige Vreemdelingen). De gemeenteraad heeft op 23 september 2025 besloten hieraan invulling te geven. Daarnaast voelt de gemeente de morele verplichting om asielzoekers op te vangen, los van de Spreidingswetopgave.

Met de voorgestelde locaties wordt in deze opgave voorzien. De exacte verdeling van het aantal asielzoekers, inclusief de AMV-doelgroep, wordt na het definitieve besluit in samenwerking met het COA bepaald, waarbij het totaal aantal asielzoekers op beide locaties gezamenlijk niet meer bedraagt dan de Spreidingswetopgave en binnen de gestelde maxima per locatie blijft.

1.5 Er is rekening gehouden met de moties van de raad over zorgen, vragen en ideeën van inwoners en afstand tot woningen.

In de raadsvergadering van 24 februari 2026, waarin is besloten tot het uitvoeren van vervolgonderzoek naar shortlistlocaties, heeft de gemeenteraad twee moties aangenomen (zie bijlagen 3 en 4). De kern van deze moties is:

- De zorgen, vragen en ideeën van inwoners rondom mogelijke opvanglocaties asiel aantoonbaar mee te nemen, met bijzondere aandacht voor (het borgen van) leefbaarheid en veiligheid, en hiervoor waar nodig en mogelijk concrete maatregelen te benoemen.
- De beperkte afstand tussen woningen en de mogelijke locaties mee te nemen in de besluitvorming over locatiekeuze.

Aan deze moties is invulling gegeven door de opbrengsten uit de inwonersbijeenkomsten en andere contacten te bundelen en te verwerken in de notitie *Ingaan op zorgen en vragen inwoners* (bijlage 4). In deze notitie zijn de zorgen, vragen en ideeën van inwoners en de kwestie afstand tot woningen, per thema op een rij gezet en voorzien van een reactie. Aan sommige zaken worden concrete maatregelen gekoppeld; bij anderen wordt omschreven hoe deze worden meegenomen én geborgd in het vervolgproces.

Bijlagen 5-7 bevatten de verslagen van de informatiebijeenkomsten in Arkel, Bleskensgraaf en Nieuw-Lekkerland. Deze vormen, samen met de notitie, expliciet input voor de besluitvorming. Daarmee zijn de zorgen, vragen en ideeën van inwoners meegenomen en meegewogen in het voorgenomen besluit.

De notitie wordt samen met het besluit openbaar gemaakt en actief gecommuniceerd (zie paragraaf 'Communicatie'). Hiermee wordt op zorgvuldige wijze uitvoering gegeven aan de genoemde moties, zowel in dit besluit als in het vervolgproces.

2.1 Gemeenteraad en College trekken zorgvuldig samen op in de besluitvorming.

Op 23 september 2025 heeft de gemeenteraad het proces voor het komen tot asielopvang vastgesteld. Daar is ingestemd dat het college, als verantwoordelijke voor de uitvoering van de Spreidingswetopgave, de locaties aanwijst, maar dat het wenselijk is de input van de gemeenteraad mee te nemen in de besluitvorming. Hieraan wordt nu uitvoering gegeven. Het college neemt een voorgenomen besluit en informeert de gemeenteraad hierover met een raadsinformatiebrief (zie bijlage 8). De wensen en bedenkingen vanuit de gemeenteraad worden door het college meegenomen en verwerkt. In juli neemt het college een definitief besluit over de locatiekeuze.

Kanttekeningen

1.1 Het vervolgonderzoek door de gemeente en het COA geeft een eerste inschatting van de geschiktheid van de locaties.

De gemeente en het COA hebben per locatie gekeken naar verschillende risicofactoren en op basis daarvan een advies opgesteld (bijlage 1). Deze inschatting geeft een zorgvuldig en realistisch beeld van de geschiktheid van de locaties. Tegelijkertijd blijft het in theorie mogelijk dat na definitieve aanwijzing alsnog blijkt dat één of beide locaties niet realiseerbaar zijn. In dat geval kan mogelijk niet volledig aan de opgave worden voldaan en is een aanvullend proces nodig.

De kans hierop wordt echter klein geacht. Het COA heeft veel ervaring met vastgoedontwikkeling en kan goed inschatten of een ontwikkeling haalbaar is. Om die reden wordt niet op dit scenario vooruitgelopen. Ook omdat dit scenario nieuwe inzichten kan opleveren voor het dan op te stellen vervolg.

1.2 Elke locatie heeft verschillende uitdagingen.

Geen van de locaties is perfect; uit het vervolgonderzoek is gebleken dat elk van de locaties verschillende uitdagingen heeft. Er is echter een onderscheid tussen uitdagingen waar wel maatregelen voor te treffen zijn en uitdagingen waar geen maatregelen voor te treffen zijn. De voorgedragen locaties zijn, met passende maatregelen, het meest geschikt.

1.3 Inwoners hebben zorgen geuit, welke meegenomen moeten worden in besluitvorming.
De publicatie van de zogenaamde eerste shortlist op 15 januari 2026 heeft stof doen opwaaien in onze gemeente. Veel gesprekken zijn gevoerd met inwoners over de komst van een opvanglocatie. Zorgen zijn geuit, vragen gesteld en ideeën geopperd. Het is te verwachten dat het nemen van dit voorgenomen besluit locatiekeuze en de communicatie daarover opnieuw stof laat opwaaien. Dat is begrijpelijk, aangezien niet alle zorgen (aan de voorkant) weggenomen kunnen worden. Het is van belang deze zorgen, vragen en ideeën onderdeel uit te laten maken van de besluitvorming. Bijlage 4 vat de zorgen samen en beschrijft hoe hiermee wordt omgegaan in de toekomst.

Extra uitleg bij de kosten

Bijlage 1 geeft inzicht in de te verwachte kostenposten per locatie. Zoals toegelicht (pagina 13) is het in dit stadium nog niet mogelijk een specificering in bedragen te geven van de verwachte kosten. Hiervoor is allereerst een definitieve locatiekeuze benodigd. Na deze keuze werken zowel het COA als de gemeente per locatie een definitieve businesscase uit. Deze geeft inzicht in de benodigde investeringen, de kosten per locatie en de verdeling daarvan. Uitgangspunt hierbij is dat het COA verantwoordelijk is voor alle noodzakelijke kosten die worden gemaakt binnen het perceel dat het COA huurt of koopt. De kosten buiten het perceel zijn in principe voor rekening van de gemeente. Een toelichting hierop is te vinden in bijlage 1 (pagina 13). Op basis van de definitieve locatiekeuze en businesscases wordt, waar nodig, per locatie een budgetaanvraag gedaan bij de gemeenteraad. Dit geldt ook wanneer planologische besluitvorming, zoals een bestemmingswijziging of tijdelijke afwijking, noodzakelijk is.

Communicatie

Na besluitvorming door het college wordt het voorgenomen besluit over de locatiekeuze direct gecommuniceerd. De gemeenteraad wordt hierover geïnformeerd via een raadsinformatiebrief en in de gelegenheid gesteld wensen en bedenkingen mee te geven.

In de dorpen Bleskensgraaf en Hoogblokland wordt een bewonersbrief huis-aan-huis verspreid (zie bijlage 9). In Nieuw-Lekkerland ontvangen bewoners binnen een straal van 300 meter van de minder geschikt geachte locatie aan het Koggeplantsoen dezelfde brief.

Daarnaast wordt de gehele gemeente geïnformeerd via een persbericht, social media en de gemeentepagina.

Vervolgstappen

De gemeenteraad wordt in de gelegenheid gesteld wensen en bedenkingen mee te geven bij de voorgenomen locaties. De gemeenteraad vergadert hierover op 1 juli (commissievergadering) en 9 juli (raadsvergadering). De griffie bundelt de inbreng vanuit de gemeenteraad in een brief, die door het college wordt betrokken bij de verdere besluitvorming. Het college neemt vervolgens in juli een definitief besluit over de locatiekeuze.

Er wordt per locatie een plan van aanpak opgesteld. Daarbij nodigen we direct omwonenden en andere betrokkenen uit om mee te denken over de invulling van de locatie. Participatie is een belangrijk onderdeel van het vervolgproces.

Bijlagen:

- Bijlage 1: Integraal ambtelijk advies
- Bijlage 2: Motie zorgen inwoners
- Bijlage 3: Motie afstand woningen
- Bijlage 4: Notitie 'Ingaan op zorgen en vragen inwoners'
- Bijlage 5: Verslag informatiebijeenkomsten Arkel
- Bijlage 6: Verslag informatiebijeenkomsten Bleskensgraaf
- Bijlage 7: Verslag informatiebijeenkomsten Nieuw-Lekkerland
- Bijlage 8: Raadsinformatiebrief 'Voorgenomen besluit locatiekeuze asielopvang'
- Bijlage 9: Brief aan inwoners

